

Revitalizācijas procesa labās prakses Jelgavas novadā

Āris Ādlers, Projekta eksperts

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

InterRevita

Atjaunots tūrisma
objekts vai tūrisma
galamērķis

Elejas muižas parks (Eleja, Elejas pagasts, Jelgavas novads)

- Šobrīd parka teritorija ir brīvi pieejama ikvienam interesentam un ir iemīļota pastaigu vieta ne tikai vietējiem iedzīvotājiem, bet arī tūristiem no Latvijas un pasaules. Tikpat iemīļota vieta, sevišķi kāzu svinētājiem, ir Elejas parka Tējas namiņš. Pavisam nesen pils parka ansamblī papildinājusi Izstāžu zāle, kurā ekspozīcijā "Elejas muižas skatpunkti" iespējams iepazīties ar Elejas muižas svarīgākajiem notikumiem. Parkā ir uzstādītas divas skulptūras - interaktīvā skulptūra "Saruna" un mākslinieka Gļeba Pantelejeva radītā skulptūra "Mīlestībai". Plānots, ka tuvākajā laikā parka teritorijā tiks turpināti labiekārtošanas darbi, papildinot taciņu zonējumu un veidojot sajūtu dārzu.

- Galvenie ieguvēji no šāda objekta ir sabiedrība un tūristi, jo varam lepoties ar vēl vienu skaistu, objektu, kas nav pakļauts degradācijai, kā arī, kas jau ir ieguvis atpazīstamību sabiedrībā un kļuvis iemīļots.
- Kad tika restaurēts Tējas namiņš, vienā no tā vainagsijām tika atrasta neliela porcelāna Budas statuļa, kas pēc darbu veikšanas tika novietota atpakaļ atrašanās vietā. Domājams, ka to no saviem ceļojumiem pārvedis Žanno Mēdems un līcis iemūrēt namiņā tā celtniecības procesa laikā.

Berķenes muiža Berķenes muiža, Ziekalne, Vilces pagasts, Jelgavas novads

- Padomju laikā Berķenes muižā saimniekoja kolhozs „Ziedkalne”. Ziedkalne kā apdzīvota vieta izveidojusies pēckara gados pie bijušās Lielbērķenes (Groß-Berken) muižas. Kungu mājā bijusi gan pasta nodaļa, gan kolhoza kantoris, gan dzīvokļi. Pēdējie mājas iedzīvotāji līdz pat 2004. gadam bijuši kolhozu laikos Latvijā iecēlojušie strādnieki no Padomju Savienības – tautā sauktie guculi.
- 2004. gadā Berķenes muižu un zemi iegādājas Ilze un Aldis Melgalvji un sāk muižas ēku atjaunošanu, izstrādājot projektu lauku rezidences attīstībai. Berķenes muižas un teritorijas sakopšana tika sākta 2004. gadā. Kopš tā laika tiek atjaunots muižas nams, rekonstruēta klēts, uzbūvēts/pārveidots šķūnis, attīrīts un padziļināts dīķis, ierīkots dziļurbums un bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kā arī veikta teritorijas sakopšana. 2014. gadā tapušas pirmās lauku rezidences mājas.

Lielplatones muižas “vešūzis” jeb senā veļas māja Alejas iela 11, Lielplatone, Lielplatones pagasts, Jelgavas novads

- Pēc vairākiem nesekmīgiem pagasta pārvaldes mēģinājumiem ēku glābt, 2017. gada pavasarī ieguvis finansējumu Lauku partnerības LIELUPE izsludinātā atklātā projektu konkursā. Un 2018. gada 18. septembrī būve kā jauns tūrisma objekts vērusi savas durvis apmeklētājiem.
- Nu jau vairāk kā piecus gadus vešūzis aktīvi uzņem apmeklētājus, piedāvājot ne tikai ekskursiju gida pavadībā, kur iespējams dzirdēt un uzzināt par senajām veļas mazgāšanas tradīcijām, bet arī aicina interesentus pašus iesaistīties nebūt ne vieglajā tā laika veļas mazgāšanā un apgūt seno arodu vešerienes pavadībā.
- Nākotnes vīzija ir visnotaļ nemainīga, - turpināt izglītot sabiedrību senajā veļas mazgāšanā un ar to saistītajā dabas materiālu pielietošanā, kā arī regulāri papildināt esošās ekspozīcijas ar jauniem eksemplāriem. Tāpat regulāri veidot jaunas izstādes, kas attiecīgi 19. gs. tradīcijām stāsta par higiēnu senatnē un tās ceļu līdz mūsdienu “tīrības kultam”.

A large, dark gray, curved shape that starts from the left edge of the frame and curves upwards and to the right, ending near the top center. It has a subtle gradient and a thin, lighter gray border along its inner curve.

Atjaunota
ēka/ēkas laukos
uzņēmējdarbības
vai inovāciju
attīstībai

Branku Brančotava (Labdarības organizācija biedrība “Tuvu”, Saules iela 2 b, Brankas, Cenu pagasts, Jelgavas novads)

Branku Brančotavā, kas ir bijušās kolhoza “Lielupe” garažas, noliktavas un citas tehniskās telpas, šobrīd notiek dažādi kultūras pasākumi – koncerti, stāstu vakari, izstādes, un daudzi citi pozitīvi un radoši notikumi. Darbojas arī telpa jauniešiem, kurā izpausties dažādos izglītojošos un attīstošos veidos. Tāpat šeit notiek labdarības darbs – šī vieta darbojas kā loģistikas centrs, kur tiek saņemtas atbalsta kravas no Vācijas un Latvijas ziedotājiem, un no šīs vietas tās tālāk tiek izdalītas citām labdarības organizācijām visā Latvijā. Darbojas arī labdarības telpa, kur vietējie iedzīvotāji var saņemt sev nepieciešamo – apģērbu, apavus, pārtiku un citas lietas. Blakus telpām ir plaša zaļā zona, kur siltajā sezonā notiek plašāki pasākumi un koncerti lielākam cilvēku apjomam, kā piemēram, šovasar Intara Busuļa koncerts šeit kopā pulcināja ap pusotru tūkstoši apmeklētāju.

Nākotnē plānots šo vietu attīstīt vēl plašāk, turpināt sakopt apkārtni un darīt mazo Branku ciematiņu zināmu arī citur Latvijā. Priecājamies, ka liela daļa mūziķu un citu kultūras cilvēku jau šo vietu zina, pazīst un iēsaka citiem.

Brūveru klēts Brūveri, Ziedkalne, Vilces pagasts, Jelgavas novads

- Viens stūrītis Vilces pagastā ir pārvērsts līdz nepazīšanai. Ieguldot milzīgu darbu un resursus, Burbergu ģimenei izdevies atjaunot dzimtas īpašumu "Brūveri". Agrākajā Berķenes muižas kompleksa stallī izveidota jauna pasākumu norises vieta ar vēsturi un savu šarmu dzīves svētku un sapņu kāzu svinēšanai "Brūveru klēts". Pirmie pasākumi tur tika aizvadīti jau pagājušajā vasarā. Taču ģimene apstāties negrasās – atjaunota tiks arī stallim blakus esošā mūra māja, tajā izveidojot viesu namu.
- Elitas un Pētera Burbergu SIA "Brūveru klēts" kļuvis par 2022.gada "Gada uzņēmīgāko uzņēmēju Jelgavas novadā". Brūveru klēts atrodas 19.gadsimtā celtā akmens mūra ēkā, tā ir skaista, romantiska vieta ar vēsturi un savu šarmu. Tur ierīkotas telpas semināru, jubileju, kāzu un citu pasākumu organizēšanai, kur var uzņemt līdz 100 viesiem.

Livonijas dzintars Lielupes iela 75, Kalnciems, Kalnciema pagasts, Jelgavas novads

"Livonijas dzintars" Kalnciemā ir mājamatniecības uzņēmums, kas ražo kosmētiku, ziedes un rotas no Baltijas dzintara. Uzņēmums atrodas ēkā, kurā sākotnēji dzīvoja ķieģeļu rūpnieks Alfrēds Ginters, vēlāk tur atradās skola, pirmais pagasta kultūras nams (ar kino iespējām), bērnu bibliotēka. Ēka tika iegādāta gan dzīvesvietai, gan uzņēmējdarbībai. Saimnieki ēkai piešķirušī savu šarmu, bet liels darbs vēl ir priekšā, atjaunojot to.

Atjaunota
lauku
dzīvojamā
telpa vai
vide

Staļģenes sporta laukums (Lielupes iela 5, Staļģene, Jaunsvirlaukas pagasts, Jelgavas novads)

- Stadions bija novecojis un nolietots. Stadiona skrejceļš bija ar asfaltbetona segumu, kas jau ticis nolietots, sadrupis, šaplaisājis, kļuvis ne tikai vizuāli nepievilcīgs, bet arī bīstams. Šāda izskata stadions neveicināja vēlmi būt fiziski aktīvam.
- 2022.gada nogalē tika pabeigta stadiona pārbūve un labiekārtošana. Revitalizētais stadions sastāv no sektoriem: futbola laukums, tāllēkšanas piezemēšanās zona, gumijots vieglatlētikas skrejceļš, daudzfunkcionāla arēna, vingrošanas sektors, nojume, pludmales volejbola laukums un mēšanas sektors.
- Daudzfunkcionālās arēnā var spēlēt basketbolu, futbolu, florbolu un labvēlīgos apstākļos izmantot kā slidotavu.
- Objektā joprojām notiek sporta stundas Staļģenes pamatskolas un pirmsskolas skolēniem, bet arvien vairāk jauniešu, kā arī citu paaudžu cilvēki brīvo laiku un vakara stundas pavada stadionā.
- Nākotnē stadionu plānots papildināt ar tribīnēm un iekārtām sportam un spēlēm.
- Interesanti ir, ka objekta revitalizācijas procesā tika nolemts noņemt augsnes kārtu nevest prom uz atbērti, kā bija sākotnēji projektā, bet gan izveidot kalnu. Rezultātā ciema bērni ar nepacietību gaidīja pirmos sniegu, lai varētu ļauties lielākajai bērnības izklaidei – šļūkšanai no kalna.

Līvērzes vidusskolas zēnu mājturības ēka (Skolas iela 10, Līvērze, Līvērzes pagasts, Jelgavas novads)

Līvērzes vidusskolas zēnu mājturības ēka celta 1933. gadā no laukakmeņiem, tās kopējā platība 116.4 m², ēkā iekārtota zēnu mājturības klase, bet brīvajā laikā darbojas kokapstrādes pulciņš, kur skolēni gatavo dažādus koka izstrādājumus, papildinot skolas bērnudārza grupiņu rotaļlietu klāstu. Kokapstrādes klase tiek izmantota dažādu koka detaļu izgatavošanai gan skolas vajadzībām, gan pagasta teritorijas sakārtošanai. Zēni šeit apgūst pamatzināšanas dažādu darbu veikšanai, bet interesenti brīvajā laikā apgūst un nostiprina vispusīgākas zināšanas dažādu priekšmetu izgatavošanā. Vienlaikus klasē var darboties ap 20 interesentu.

Svētes klubs

Vilces iela 8, Svētes pagasts

- Iegādāts 2021.gadā, lai atjaunotu un sakārtotu vēsturisko ēku, kas celta 1883.gadā.
- Šajā objektā šobrīd notiek ēdināšanas pakalpojumi, banketi un izklaides pasākumi.
- Iespēja iedzīvotājiem un tūristiem atpūsties un baudīt gardus ēdienus.
- Remontdarbu procesā atklājās ieeja uz pagrabstāvu, kurā redzamas vīna mucu uzglabāšanas vietas.

100-gades parks Vilcē Skolas iela 8, Vilce, Vilces pagasts, Jelgavas novads

- Simtgades parka ideja Vilcē radās, gaidot Latvijas simtgadi, kad projekta "1836" ietvaros pierobežas pagastos tika uzstādīti īpaši robežstabīni ar vēstījumu un iestādīti Aizsardzības ministrijas dāvētie ozoli. Šobrīd parkā aug ap 70 koku, kas iestādīti dažādu pagastam nozīmīgu pasākumu laikā.
- Parks (~ 1 ha platībā) veidots kā 4 gadalaiku parks pastaigām ar celiņu tīklu pa visu teritoriju, kura īpašā vērtība būtu Vilcei nozīmīgu cilvēku, dzimtu, kolektīvu stādīti koki, galvenokārt ozoli. Ozolu stādījumi tiks papildināti ar kokaugiem un ziemciešu Ziedu upi ar sešiem to šķērsojošiem tiltiņiem, simbolizējot sešas Vilces pagasta upes – Ķīvi, Platoni, Rukūzi, Sidrabi, Svēti un Vilci.
- Pirmos 4 ozolus 2017.gada 4.maijā parka iestādīja cilvēki, kuri nesuši Vilces pagasta vārdu ārpus Jelgavas novada robežām – Kaspara Goda dzimta, kontrtenors Sergejs Jēgers, kordiriģents Ints Teterovskis, kā arī Vilces jaunsargi, kas iestādīja Aizsardzības ministrijas dāvināto ozolu.

Vircavas pagasta vidusskolas un sporta halles teritorijas labiekārtošana Jelgavas iela 2, Vircava, Jelgavas novads

- Izglītības iestādes teritorijā izveidota mūsdienīga sporta zona un atpūtas zona ar rotaļlaukumu. Veikti apzaļumošanas darbi un uzstādīti jauni soli, atkritumu urnas, riteņu novietnes.
- Izbūvēta lietus ūdens kanalizācija, āra apgaismojuma tīkls un video novērošanas sistēma gan skolas, gan sporta halles teritorijā. Skolēniem izbūvēta āra klases nojume ar ugunsdrošu laukumu tējas, zupas vārīšanai. Realizējot projektu, pie izglītības iestādes izbūvēta droša transporta un gājēju infrastruktūra, pilnībā mainot iebraukšanas ceļu, gan arī autostāvvietu. Jaunbūvētie celiņi pielāgoti personām ar ierobežotu mobilitāti

Kalnciema sporta bāze

Lielupes iela 11,
Kalnciems, Kalnciema
pagasts, Jelgavas novads

Objektu atklāja 2022. gada decembrī. Ēkas pirmajā stāvā apmeklētājiem pieejama trenažieru un vingrošanas zāle. Savukārt, otrā stāva telpa pielāgota treniņvietai brīvās cīņas sportistiem. Senāk viinstāvu ēkā atradās veikals. Pašvaldība ēku iegādājās 2016.gadā. Būvniecības laikā tika izbūvēts arī otrais stāvs. Galvenie šī projekta ieguvēji noteikti ir bērni un jaunieši, kuri aizraujas ar brīvas cīņas sporta veidu, jo ar šo sporta veidu Kalnciema pagasts īpaši izceļas. Ieguvēji arī ir paši pagasta iedzīvotāji, jo sporta kluba pagastā ilgu laiku nebija - šobrīd tas atrodas pašā pagasta centrā. Jāpiemin, ka būvniecības laikā tika saglabāta neliela daļa sienas, kas veidota no dolomīta akmeņiem

Atjaunots lauku dabas vai
kultūras mantojuma
objekts

Kultūrvēsturiskās vides sakārtošana Atspulgi Platonē

- Pretī pagastam bija nesakopta vide, kur 2004. gadā tika iestādīti divi ozoli par godu iestāšanās faktam ES un NATO.
  - Iedzīvotāju grupa projekta "Mēs savai videi" ietvaros šo objektu sakārtoja ar iecerī, ka darbs tiks arī turpināts:
1. pie katra ozola tika pielikti akmeņi ar uzrakstu ES un otram - NATO (lai saprastu, kāpēc šie ozoli ir nozīmīgi)
  2. uzstādīts arī aprakstošs stends par šīs vietas labiekārtošanu;
  3. uzstādīts soliņš ar skatu pret applūstošu pļaviņu, kur var klausīties putnu dziesmās utml.
  4. ir vīzija – ierīkota caurteka, lai varētu nokļūt uz pļaviņu. Doma - to sakopt, varbūt izveidot pastaigu takas....

Kalpu māja Salgales pagasta Aučos Jāņa
Čakstes māja, Auči, Salgales pagasts,
Jelgavas novads

- Atjaunotajā kalpu mājā 2018.gadā atklāta jauna ekspozīcija, kas modernā, laikmetīgā formātā vēsta par Latvijas Valsts pirmā prezidenta un viņa dzimtas likteņiem Latvijas vēstures un demokrātijas attīstības kontekstā.
- Jāņa Čakstes mājas ideja ir dot ikvienam iespēju atklāt Latvijas pirmā prezidenta personību, viņa ceļu līdz prezidenta amatam un veicināt vēlmi sekot viņa idejām par brīvu, neatkarīgu un demokrātisku Latviju.

